

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

ŽENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
I KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Υπηρεσία Τύπου και Πληροφόρησης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 96/06/EL

12 Δεκεμβρίου 2006

Αποφάσεις του Δικαστηρίου στις υποθέσεις C-374/04 και C-446/04

Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation κατά Commissioners of Inland Revenue

Test Claimants in the FII Group Litigation κατά Commissioners of Inland Revenue

**ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΠΟΦΑΙΝΕΤΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ
ΒΡΕΤΑΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΩΝ
ΔΙΑΝΟΜΩΝ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ ΜΕ ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ**

Τονίζει ότι ένα κράτος μέλος οφείλει, εφόσον βρίσκεται ενώπιον συγκρίσιμων καταστάσεων, να μεταχειρίζεται με τον ίδιο τρόπο την καταβολή μερισμάτων είτε αυτή γίνεται σε εθνικό είτε σε διασυνοριακό επίπεδο

Κατά το ισχύον στο Ηνωμένο Βασίλειο δίκαιο, η ημεδαπή εταιρία που διανέμει μερίσματα, υποχρεούται να προκαταβάλει τον φόρο εταιριών (advance corporation tax ή ACT). Η ημεδαπή εταιρία δικαιούχος των μερισμάτων δεν υπέχει υποχρέωση φόρου εταιριών για τα μερίσματα αυτά, όσο δε αφορά τους εγκατεστημένους στην ημεδαπή μετόχους της, είτε αυτοί είναι εταιρίες είτε φυσικά πρόσωπα, υπάρχει σύστημα πίστωσης φόρου, το οποίο διασφαλίζει ότι τα διανεμόμενα κέρδη φορολογούνται, καταρχήν, μόνον άπαξ. Αντιθέτως, οι εγκατεστημένοι στην αλλοδαπή μέτοχοι δεν δικαιούνται τέτοια πίστωση φόρου εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά σε σύμβαση αποφυγής περί διπλής φορολογίας (ΣΑΔΦ).

Όταν μια ημεδαπή εταιρία λαμβάνει μερίσματα διανεμόμενα από μη εγκατεστημένη στο Ηνωμένο Βασίλειο εταιρία, επιβάλλεται μεν φόρος εταιριών στα μερίσματα αυτά, παρέχεται όμως και ελάφρυνση για οποιονδήποτε φόρο παρακρατήθηκε στο κράτος εγκατάστασης της διανεμούσας εταιρίας. Αν η ημεδαπή εταιρία ελέγχει τουλάχιστον το 10 % των δικαιωμάτων ψήφου στη διανεμούσα εταιρία, μπορεί να συμψηφίσει, με τη δική της φορολογική οφειλή, τον φόρο εταιριών που κατέβαλε η διανεμούσα εταιρία στο κράτος εγκατάστασής της. Αν η ημεδαπή εταιρία, εν συνεχεία, διανείμει τα εν λόγω μερίσματα στους μετόχους της, οφείλει ACT. Μπορεί τότε να επιλέξει τον χαρακτηρισμό του μερίσματος αυτού ως «μερίσματος από εισόδημα αλλοδαπής προέλευσης» («foreign income dividend» ή «FID»), επί του οποίου οφείλει μεν ACT, αλλά μπορεί να λάβει επιστροφή του επιπλέον ACT. Ο ACT πρέπει να

καταβληθεί εντός δεκατεσσάρων ημερών μετά την παρέλευση του τριμήνου εντός του οποίου καταβλήθηκε το μέρισμα, όμως το δικαίωμα επιστροφής του επιπλέον ACT γεννάται εννέα μήνες μετά το τέλος της οικείας χρήσεως. Ο τελικός μέτοχος που λαμβάνει FID δεν δικαιούται πίστωση φόρου.

Το σύστημα ACT, του συστήματος FID περιλαμβανομένου, καταργήθηκε τον Απρίλιο του 1999.

Εκκρεμείς στην κύρια δίκη είναι δύο υποθέσεις, οι οποίες εκδικάζονται με τη διαδικασία «group litigation» [συνεκδίκηση ομοειδών υποθέσεων] και έχουν ως αντικείμενο διάφορες αξιώσεις επιστροφής ή/και αποζημίωσης που υποβλήθηκαν κατά των Commissioners of Inland Revenue ενώπιον του High Court of Justice.

Τέσσερις υποθέσεις, που αφορούν τις προσφυγές των ομίλων Pirelli, Essilor, BMW και Sony κατά της αρνήσεως των Commissioners of Inland Revenue να χορηγήσουν πίστωση φόρου για τα μερίσματα που λαμβάνουν αλλοδαπές εταιρίες από ημεδαπές θυγατρικές τους, επιλέχθηκαν από το High Court ως αντιπροσωπευτικές της «Class IV» [ομάδας IV] του ACT Group Litigation [των σχετικών με τον ACT συνεκδικαζομένων υποθέσεων] (υπόθεση C-374/04). Οι εν λόγω όμιλοι εταιριών υποστηρίζουν ότι οι αλλοδαπές εταιρίες βρίσκονται σε δυσμενέστερη θέση κατά το μέτρο που δεν δικαιούνται πίστωση του φόρου εταιριών που έχουν καταβάλει οι ημεδαπές θυγατρικές τους.

Στο πλαίσιο των σχετικών του FII Group Litigation [σχετικών με το FII συνεκδικαζομένων υποθέσεων], οι οποίες αφορούν προσφυγές εγκατεστημένων στο Ηνωμένο Βασίλειο εταιριών που λαμβάνουν μερίσματα από θυγατρικές εγκατεστημένες σε άλλο κράτος, επιλέχθηκαν ως αντιπροσωπευτικές οι υποθέσεις περί των προσφυγών της British American Tobacco (BAT). Οι εν λόγω εταιρίες υποστηρίζουν ότι η νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου συνεπάγεται λιγότερο ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση των ημεδαπών εταιριών που έχουν θυγατρικές σε άλλα κράτη (υπόθεση C-446/04).

Το High Court υπέβαλε στο Δικαστήριο πολλά ερωτήματα σχετικά με τη συμβατότητα της νομοθεσίας του Ηνωμένου Βασιλείου με το κοινοτικό δίκαιο.

Το Δικαστήριο υπενθύμισε ότι τα μερίσματα που διανέμει μια εταιρία στους μετόχους της ενδέχεται να πληγούν, αφενός, από αλλεπάλληλη φορολογία, όταν φορολογούνται πρώτα στο όνομα της διανέμουσας εταιρίας ως πραγματοποιηθέντα κέρδη και εν συνεχεία στο όνομα της μητρικής εταιρίας ως μερίσματα, και, αφετέρου, από οικονομική διπλή φορολογία, όταν φορολογούνται πρώτα στο όνομα της διανέμουσας εταιρίας και, εν συνεχεία, ως εισόδημα του τελικού μετόχου.

Υπενθύμισε ακόμη ότι η άμεση φορολογία εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, τα οποία όμως πρέπει να την ασκούν τηρώντας το κοινοτικό δίκαιο. Το γεγονός ότι, όσον αφορά τις συμμετοχές που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 90/435, τα κράτη μέλη είναι αρμόδια να καθορίζουν αν και σε ποιο βαθμό θα αποφεύγεται η αλλεπάλληλη φορολογία και η οικονομική διπλή φορολογία των διανεμομένων κερδών και να δημιουργούν προς τούτο, είτε μονομερώς είτε μέσω ΣΑΔΦ που συνάπτουν με άλλα κράτη μέλη, μηχανισμούς για την αποφυγή ή τον μετριασμό της αλλεπάλληλης φορολογίας, καθώς και της οικονομικής διπλής φορολογίας, δεν σημαίνει ότι μπορούν να εφαρμόζουν ρυθμίσεις αντίθετες προς τις ελευθερίες που κατοχυρώνει η Συνθήκη.

Συγκεκριμένα, η ελευθερία εγκατάστασης αποσκοπεί στο να διασφαλιστεί, δια της απαγορεύσεως κάθε δυσμενούς διακρίσεως βάσει του τόπου της έδρας των εταιριών, ότι οι εταιρίες που έχουν την έδρα τους εντός της Κοινότητας και επιθυμούν να ασκήσουν δραστηριότητα σε άλλο κράτος μέλος έχουν την ίδια μεταχείριση με τις εδρεύουσες στο κράτος μέλος αυτό εταιρίες. Η δυσμενής διάκριση συνίσταται στην εφαρμογή διαφορετικών κανόνων σε συγκρίσιμες καταστάσεις ή στην εφαρμογή του ίδιου κανόνα σε διαφορετικές καταστάσεις.

Όσον αφορά τη **διανομή μερισμάτων από ημεδαπή εταιρία**, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, στο κράτος μέλος εγκατάστασης της διανέμουσας τα μερίσματα εταιρίας, οι εγκατεστημένοι στην ημεδαπή δικαιούχοι μέτοχοι δεν βρίσκονται οπωσδήποτε στην ίδια κατάσταση με τους εγκατεστημένους στην αλλοδαπή δικαιούχους μετόχους. Συγκεκριμένα, αν το κράτος αυτό δεν φορολογεί τους εγκατεστημένους στην αλλοδαπή μετόχους, δεν βρίσκεται στην ίδια κατάσταση, όσον αφορά την αποφυγή ή τον μετριασμό της διαδοχικής φορολογίας και της οικονομικής διπλής φορολογίας, με το κράτος εγκατάστασης του δικαιούχου μετόχου, το οποίο συνήθως είναι το πλέον κατάλληλο να εκτιμήσει την προσωπική φοροδοτική ικανότητα του μετόχου.

Όσον αφορά τη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου, το Δικαστήριο τονίζει ότι τα μερίσματα που καταβάλει μια εγκατεστημένη στο Ηνωμένο Βασίλειο εταιρία απαλλάσσονται από τον φόρο στο Ηνωμένο Βασίλειο είτε καταβάλλονται σε ημεδαπή είτε σε αλλοδαπή εταιρία. Το Δικαστήριο διευκρινίζει, περαιτέρω, ότι μόνον οι ημεδαπές δικαιούχοι εταιρίες μπορούν να καταβάλλουν στους τελικούς μετόχους τους μερίσματα σε ένα νομικό πλαίσιο που τους παρέχει πίστωση του φόρου εταιριών τον οποίον κατέβαλε η εταιρία που πραγματοποίησε τα διανεμηθέντα κέρδη. Ωστόσο, το εν λόγω κράτος μέλος παρέχει πίστωση φόρου στους εγκατεστημένους στην ημεδαπή τελικούς μετόχους υπό την ιδιότητα του κράτους εγκατάστασης των εν λόγω μετόχων. Επομένως, η θέση του κράτους μέλους εγκατάστασης τόσο των διανεμουσών εταιριών όσο και των τελικών μετόχων δεν είναι συγκρίσιμη προς αυτής του κράτους μέλους το οποίο, ως προς τους μη εγκατεστημένους σε αυτό τελικούς μετόχους, ενεργεί μόνον υπό την ιδιότητα του κράτους προέλευσης των μερισμάτων.

Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι το κοινοτικό δίκαιο **δεν απαγορεύει, σε περίπτωση διανομής μερισμάτων από ημεδαπή εταιρία, να παρέχει ένα κράτος μέλος πίστωση φόρου μόνον στις ημεδαπές δικαιούχους εταιρίες** και να μην παρέχει τέτοια πίστωση φόρου στις αλλοδαπές αντίστοιχες, οι οποίες δεν είναι υπόχρεες φόρου στο κράτος αυτό.

Όσον αφορά **τα μερίσματα αλλοδαπής προέλευσης, τα οποία λαμβάνουν ημεδαπές εταιρίες**, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι ένα κράτος μέλος, όταν θεσπίζει σύστημα αποφυγής ή μετριασμού της αλλεπάλληλης φορολογίας ή της οικονομικής διπλής φορολογίας για τα μερίσματα που διανέμονται από ημεδαπές εταιρίες, πρέπει να επιφυλάσσει αντίστοιχη μεταχείριση και στα μερίσματα που διανέμονται από αλλοδαπές εταιρίες.

Στο πλαίσιο αυτό, η εφαρμογή στα μεν μερίσματα ημεδαπής προέλευσης ενός συστήματος απαλλαγής, στα δε μερίσματα αλλοδαπής προέλευσης ενός συστήματος συμψηφισμού δεν είναι αντίθετη στις αρχές της ελευθερίας εγκατάστασης και της ελεύθερης κυκλοφορίας κεφαλαίων, εφόσον ο συντελεστής φορολογίας των μερισμάτων αλλοδαπής προέλευσης δεν είναι υψηλότερος από αυτόν που εφαρμόζεται στα μερίσματα ημεδαπής προέλευσης και εφόσον παρέχεται πίστωση φόρου τουλάχιστον ισόποση με το ποσό του φόρου που καταβλήθηκε στο κράτος μέλος εγκατάστασης της διανέμουσας εταιρίας, μέχρι το ύψος του φόρου που οφείλεται στο κράτος μέλος εγκατάστασης της

δικαιούχου εταιρίας. Αντιθέτως, παραβιάζει το κοινοτικό δίκαιο η μη εφαρμογή του συστήματος αυτού στα μερίσματα που λαμβάνει ημεδαπή εταιρία από αλλοδαπή στην οποία κατέχει λιγότερο από το 10% των δικαιωμάτων ψήφου.

Όσον αφορά την καταβολή ACT, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η μέσω του συστήματος πίστωσης φόρου απαλλαγή της ημεδαπής εταιρίας που λαμβάνει μερίσματα από άλλη ημεδαπή εταιρία από την υποχρέωση καταβολής ACT κατά τη διανομή μερισμάτων στους μετόχους της συνιστά για την οικεία εταιρία ταμειακό πλεονέκτημα, διότι μπορεί να διατηρήσει, μέχρις ότου ο ACT καταστεί απαιτητός, τα ποσά που άλλως θα έπρεπε να καταβάλει. Αντιθέτως, μια ημεδαπή εταιρία που λαμβάνει μερίσματα από αλλοδαπή εταιρία δεν διαθέτει τέτοιο πλεονέκτημα, αλλά οφείλει να καταβάλει το σύνολο του ACT. Η μέθοδος αυτή, η οποία στην πράξη συνεπάγεται **λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση** της εταιρίας αυτής, είναι **αντίθετη στο κοινοτικό δίκαιο**.

Όσον αφορά το σύστημα «FID», το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι **είναι διττός λιγότερο ευνοϊκό** σε σχέση με το σύστημα που ισχύει για τις εταιρίες που λαμβάνουν μερίσματα από ημεδαπή εταιρία. Πρώτον, η ημεδαπή εταιρία που επιλέγει το σύστημα FID πρέπει να αναμένει από οκτώμισι έως δεκαεπτάμισι μήνες για να της επιστραφεί ο καταβληθείς ACT και, επομένως, βρίσκεται σε μειονεκτικότερη θέση, από ταμειακής απόψεως, σε σχέση με τις ημεδαπές εταιρίες που λαμβάνουν μερίσματα ημεδαπής προέλευσης. Δεύτερον, δεν δικαιούται πίστωση φόρου ο μέτοχος δικαιούχος μερισμάτων τα οποία η ημεδαπή εταιρία διανέμει από μερίσματα αλλοδαπής προέλευσης, που έχουν χαρακτηριστεί FID. **Τέτοια διαφορετική μεταχείριση**, η οποία καθιστά τη συμμετοχή σε αλλοδαπή εταιρία λιγότερο ελκυστική από τη συμμετοχή σε ημεδαπή εταιρία, **συνιστά αδικαιολόγητη προσβολή της ελευθερίας εγκατάστασης**.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Γλώσσες στις οποίες διατίθεται: CS, DE, EN, EL, ES, FR, HU, IT, PL, SK, SL

Το πλήρες κείμενο της αποφάσεως βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Δικαστηρίου
<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=EL&Submit=rechercher&numaff=C-374/04>

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=EL&Submit=rechercher&numaff=C-446/04>

Μπορείτε, κατά κανόνα, να το συμβουλευθείτε από τις 12 το μεσημέρι, ώρα κεντρικής Ευρώπης, κατά την ημερομηνία της δημοσίευσής της αποφάσεως.

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με την κα Estella Cigna Angelidis
Τηλ.: (00352) 4303 2582 Fax: (00352) 4303 2674